

מצוות הקהל

דברים ל"א ט'-ו"ג

ט ויכתוב משה את התורה הזאת ויתנהג אל הכהנים בני לוי הנשאים את ארון ברית יהוה ואל כל זקני ישראל: ויצו משה אותם לאמר מקץ | שבע שנים במעמד שנת השמיטה בתג הסבות: יא בבוא כל ישראל לראות את פני יהוה אלהיך במקום אשר יבחר תקרא את התורה הזאת נגד כל ישראל באזניהם: יב הקהל את העם האנשים והנשים והטף וגרך אשר בשעריך למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את יהוה אלהיכם ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת: יג ובניהם אשר לא ידעו ישמעו ולמדו לראות את יהוה אלהיכם כל הימים אשר אתם חיים על הארץ אשר אתם עברים את הירדן שמה לרשתה:

פתחו את הסרטון בקישור, הקשיבו למילים מפסוקי הפרשה וענו על השאלות:

1. מתי היו מקיאים את המצווה?

2. מהם פרטי המצווה כפי שהם מובאים בפסוקים? (מה עושים הכוהנים?)

מה זו מצוות הקהל?

מצוות הקהל זוהי מצווה מהתורה, המופיעה בספר דברים בפרשת וילך. רגע לפני כניסתם לארץ, משה נפרד מהעם ולפי מצוות ה' הוא ממנה את יהושע במקומו. משה כותב את התורה ונותן אותה לכוהנים ומצווה אותם ללמד את העם תורה ולקרא בפניהם בחג הסוכות לאחר שנת השמיטה במקום אשר יבחר ה'. כאשר הוקם המקדש בירושלים, מצוות הקהל הייתה בעזרת הנשים בבית המקדש. על הבימה נמצא הכוהן שקורא מתוך התורה לעם העולה לרגל. שם המצווה "הקהל" הוא מהשורש ק.ה.ל. דבר המראה על חשיבות המצווה כל עם ישראל חייב במצווה, אנשים נשים וטף ואפילו הגר הגר בתוכם.

מי חייב במצוות הקהל?

פרשת ניצבים (שבאה לפני פרשת וילך) פותחת במילים:

ט אתם ניצבים היום כלכם, לפני ה' אלהיכם: ראשיכם שבטיכם, זקניכם ושטריכם, כל איש ישראל. י טפכם נשיכם-- וגרך, אשר בקרב מתנידך: מהטב עיניך, עד שאב מימך. יא לעברך, בברית ה' אלהיך-- ובאלתו: אשר ה' אלהיך, כרת עמך היום. יב למען הקים אתך היום לו לעם, והוא יהיה לך לאלהים-- באשר, דבר לך; ובאשר נשבע לאבתך, לאברהם ליצחק וליעקב. יג ולא אתכם, לבדכם-- אנכי, כרת את הברית הזאת, ואת האלה, הזאת. יד כי את אשר ישנו פה, עמנו עמד היום, לפני ה' אלהינו; ואת אשר איננו פה, עמנו היום: (דברים כ"ט)

הפרשנים מסבירים כי המילה "ניצבים" פירושה עומדים איתן. פסוק זה מלמדנו כי עמידתנו האיתנה מותנית בכך שכולנו נעמוד יחד במעמד. קראו את הפסוקים. "כלכם" - את מי זה כולל???

במשנה ישנו תיעוד על קיום מצוות הקהל בימיו של המלך אגריפס, שמלך בסוף ימי בית המקדש השני (מאה ראשונה לספירה). נקרא יחד את המשנה ונסה ללמוד ממנה על קיום המצווה בימים שבהם יש מלך בארץ.

ראינו שיש משמעות להיות יחד – כל עם ישראל, לא אנחנו והם. אין חשיבות למעמדות כולם. שווים בפני ה' ובקיום המצוות. ב"מצוות הקהל" ישנה חשיבות לכך שכל העם יחד יקיים את המצווה.

וראש הכנסת נותנה לסגן,
והסגן נותנה לכהן גדול,
וכהן גדול נותנה למלך,
והמלך עומד ומקבל, וקורא יושב.
אגריפס המלך עמד וקבל וקרא עומד,
ושבחוהו חכמים...
(מסכת סוטה פרק ז' משנה ח).

"פרשת המלך כיצד?
מוצאי יום טוב הראשון של חג, בשמיני,
במוצאי שביעית, עושין לו בימה של עץ
בעזרה, והוא יושב עליה, שנאמר: "מקץ
שבע שנים במעד" וגו' (דברים לא, י).
חזן הכנסת נוטל ספר תורה,
ונותנה לראש הכנסת,

כספר דברים למדנו שהכהן מלמד את העם. מי מלמד את העם כהנה?
מה הזמן שופיע כהנה לקיום המצווה?
האם הוא זה הזמן שופיע כהנה?

היודיש מסורת עתיקה

משרד הדתות עושה הכנות להגיגות עם דתיות רחבות ממדים בחול המועד של סוכות השנה. ההגיגות יערכו במסגרת "זכר למעמד הקהל" – עליה לרגל שנתקיימה בימי הבית הראשון והשני כל 7 שנים. סבורים, שב"עליה לרגל ישתתפו 20-000 איש מהארץ ומה"ל".
פרטים אלה מסרו אתמול במסיבת עיתונאים סגן שר הדתות ז. ורהפטיג ומנהל המשרד ש. ז. כהנא.
פתיחת ההגיגות תהיה, כפי הנראה, באיצטדיון בשטח הקריה בירושלים. נשיא המדינה הזומן לק"ל הוא מספר דברים. תיערך הפילה לטוב העולם, תהלוכה להר ציון ותערוכה של ספרים שניצלו מקה"ל לות אירופה שנהרבו.

חידוש המסורת במדינת ישראל

בשנת תשי"ב (1952) לקראת סיום שנת השמיטה הראשונה לאחר הקמת מדינת ישראל, משרד הדתות נערך לציון מצוות הקהל בארץ ישראל.
קראו את הכתבה בעיתון דבר שיצא בסיון תשי"ב <<<

1. איזה תאריך נערכו חגיגות ההקהל כנה זו?
2. מי יקרא כהנה כסאין לנו כהן גדול ואין מלך?
3. כמה אנשים צפויים להגיע למאורע?
4. אם אתם סקרנים בדקו כמה יהודים חיו בארץ ישראל באותה הנה.
5. מדוע ערכו את מעמד הקהל כהר ציון ולא כהנה הכותל?

רוצים לדעת איך נראה המעמד בתשי"ב?
היכנסו לקישור: https://sptth/2-02929/2-34672/tanruoj_swen/li.gro.cjf/
או סרקו את הקוד:

